

Scripta Praehistorica. Miscellanea in honorem nonagenarii magistri Mircea Petrescu-Dîmbovița oblata
(Ed. Victor Spinei, Cornelia-Magda Lazarovici și Dan Monah), Edit. Trinitas, Iași, 2005, 652 p.

În primăvara acestui an, lumea academică ieșeană și nu numai a sărbătorit pe unul dintre cei mai mari arheologi ai secolului nostru, acad. Mircea Petrescu-Dîmbovița, la împlinirea venerabilei vârste de 90 de ani. Evenimentul a fost marcat și prin editarea, de către Institutul de Arheologie din Iași, a unui volum omagial, primul dintr-o serie intitulată *Honoraria*. Ca o recu-

noaștere a deosebitelor merite științifice ale sărbătoritului, Primăria Municipiului Iași a susținut financiar apariția acestei lucrări în condiții grafice deosebite.

Volumul debutează cu o impresionantă *Tabula gratulatoria*, conținând nu mai puțin de 157 de nume de pe trei continente (p. 11-14), urmată de o trecere în revistă a vieții și activității sărbătoritului, în formă

bilingvă, engleză (p. 15-25) și română (p. 27-37). Partea introductivă se încheie cu o listă a lucrărilor publicate de către distinsul sărbătorit, listă la fel de bogată ca și activitatea științifică efectuată cu dăruire timp de atâția ani (p. 39-59).

Corpusul principal al lucrării (p. 65-635) este compus din 30 de studii, scrise atât în limba română (8 dintre ele), cât și în engleză (8), franceză (7), germană (6) și spaniolă (1). Acest aspect conferă nu numai posibilitatea unei largi circulații a volumului, dar reflectă și graiul în care arheologii din întreaga lume și-au dat mâna pentru a-l omagia astfel pe unul dintre cei mai distinși reprezentanți ai breslei. Studiile cuprinse în acest volum acoperă un larg interval cronologic, de la paleolitic până la perioada neo-dacă, ca o reflectare, parcă, a largilor preocupări ale celui sărbătorit, cele mai multe dintre ele (aproape jumătate) referindu-se la perioada neo-eneolitică.

Atrag atenția, prin metodele moderne pe care le implică, două dintre articole, și anume cel al Lindei Ellis, privind analiza ceramicii Precucuteni de la Târgu Frumos (p. 261-270) și cel al lui Florin Scurtu, referitor la imaginile geo-fizice ale așezării cucuteniene Scânteia (403-423). Primul dintre ele prezintă rezultatele analizei microscopice a două fragmente ceramice, la care s-au urmărit tipul de ardere, degresantul și incluziunile naturale. Concluziile studiului privind tehnologia sunt reduse, datorită dimensiunii mici a eșantionului supus analizei. Cu toate acestea, prin modul nou, pentru arheologia românească, de abordare a problemei tehnicilor de preparare și de ardere a vaselor, acest demers este binevenit. Al doilea studiu remarcabil de noi ilustrează o fericită colaborare între arheologie și fizică despre care, cu regret trebuie să o recunoaștem, este încă destul de rară în arheologia românească deși, așa cum se arrage atenția încă din primele rânduri, „cercetarea geofizică, comparativ cu cea arheologică, este mult mai rapidă, mai ieftină și total nedistructivă”. Sunt explicate, pe scurt, metodele cercetării geofizice și apoi se oferă mai multe informații având la bază cazul concret al așezării cucuteniene de la Scânteia. Din păcate, la editarea volumului nu s-a ținut cont de un detaliu, și anume acela că, atunci când face trimitere la ilustrație, autorul vorbește despre culori și explică cum pot fi aceste interpretate, planșele fiind publicate alb-negru. Poate că

nu ar fi o problemă, dacă aceste culori nu ar reprezenta tocmai cheia înțelegerii imaginilor, cel puțin a figurii 4.

Un alt studiu interesant este cel semnat de Douglas Bailey, *On the Absence of Burial Ritual in Cucuteni-Tripolie Communities* (p. 329-339). S-a discutat mult pe marginea absenței unor descoperiri sigure care să ilustreze ritualul funerar practicat de comunitățile precucuteniene și cucuteniene, singurele resturi omenești fiind reprezentate fie de fragmente osoase izolate amestecate cu materialul din stratul cultural, fie de înmormântări de un caracter deosebit (Traian, Scânteia. După o scurtă prezentare a descoperirilor de până acum, autorul încearcă să răspundă la întrebarea „Unde sunt catlavrele?” și susține că „tiparele de înmormântare nu reflectă o structură socială”. Plecând de la un studiu al lui Mike Parker Pearson, autorul merge pe ideea corpului ca artefact și afirmă că în multe comunități sud-est europene credința de înmormântare era unul dintre cele mai importante mijloace de „licitare” pentru identitate, aparținere de un grup, încorporare și excludere și că absența unui set de ceremonii de acest gen în așezările Cucuteni-Tripolye este neobișnuită și oă s-ar putea ca aște ceremonii, cum ar fi fragmentarea de obiecte, să fie o alternativă. Explicația autorului pentru lipsa înmormântărilor în cadrul comunităților Cucuteni-Tripolye este aceea că modul cucutenienilor de percepere a ființei, persoanei și eu-lui s-a detașat de vehiculul fizic al corpului și a trecut spre statuetele și vasele antropomorfe.

Volumul se prezintă în condiții grafice bune, însă trebuie să semnalăm și câteva greșeli care, dat fiind existența a trei editori, nu ar fi trebuit să își găsească locul într-o lucrare cu un grad ridicat de profesionalism. Este vorba despre lipsa fig. 7-10a, 14-17, 22-25, 30-, altfel spus a paginilor 370-371, 374-375, 378-379, 382-383 din articolul privind figurinele de lut ars de la Omurtag care au fost lăsate albe și despre pagina 623, care a fost tipărită în oglindă.

Lucrarea reprezintă încununarea efortului mediului științific de a-i aduce un omagiu arheologului cu cea mai lungă activitate științifică (ce încă mai continuă) și, prin numeroasele studii deosebit de interesante care acoperă o paletă largă de subiecte, reprezintă o lucrare de referință.

RALUCA KOGĂLNICEANU